

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 60 din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž. Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

Italijanske čete zasedle otok Krf in Prevezo

Italijansko vo'no poročilo št. 326

Nekje v Italiji, 27. aprila. Stefani. Vojno poročilo št. 326 generalnega štaba italijanskih vojnihi sil pravi:

Med očiščevalnimi operacijami v severni Albaniji in v Epiru je bilo ujetih mnogo jugoslovanskih in grških vojakov ter zasežena znatna množina orožja, municije in prevoznih sredstev.

V Cirenaiiki so bili ob močnem sodelovanju našega letalstva na fronti pri Tobruku odbiti napadi sovražnih tankov in pehote. Uničili smo 7 tankov ter več oklepnih avtomobilov. Ponoči 26. aprila so sovražna letala bombardirala Bengazi in povzročila nekaj žrtev ter nekaj gmojne škode. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno od protiletalskega topništva. Žrtev letalskega bombardiranja Tripolisa je bila 101 oseba, med katerimi je 20 Italijanov. Ranjencev je približno 300.

V Vzhodni Afriki je bilo pri Džimi sestreljeno od protiletalskega topništva letalo tipa Hurricane.

Italijansko vo'no poročilo št. 327

Nekje v Italiji, 28. apr. Stefani. s. Uradno poročilo št. 327 glavnega štaba italijanskih vojnihi sil pravi:

Oddelki letalstva in črnih sraje so davi zasedli Krf, bataljon motorizirane pehote pa je danes zjutraj tudi zasedel Prevezo.

Nemške čete v Atenah in na Peloponezu

Nemška vojna poročila o napredovanju na Grškem

Berlin, 27. aprila. Stefani. Nemško vrhovno voj. poveljništvo objavlja v posebnem poročilu: Po silovitih napadih prednjih straž nemške oklopne divizije proti bežečim angleškim zaščitnicam so nemške čete ob 9.25 dopoldne vkorakale v Atene. Na Akropoli vihra zastava s kljukastim križem.

Berlin, 27. aprila. Stefani. O zavzetju Aten so se zvedele še naslednje podrobnosti:

Nemške motorizirane čete so zavzele mesto med 9 in 10 dopoldne. Nemci, kolikor jih je še ostalo v Atenah, so sprejeli nemško vojsko s silnim navdušenjem. Prebivalstvo je bilo povsem mirno. Iz vrst množice so se čuli vzkliki zaudenja sprčo silne oborožitve in strumnega nastopa nemških čet.

Berlin, 27. aprila. DNB: Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo: Čete nemške vojske, ki se bore v Grčiji, so dosegle nasledovaje sovražnika čez črto Tebe—Chalkis danes ob 9.25 Atene.

V drznem napadu iz zraka so zavzeli padalci že 26. aprila zjutraj Korintsko ožino, kakor tudi mesto Korint. Mnogo Angležev je bilo ujetih, ostanek pa se je v divjem begu umaknil proti jugu.

Ob vstopu v Korintski zaliv je pridrla osebna standarda »Adolf Hitler« po nezadržljivem napredovanju čez zaliv Patras na Peloponez in zavzela po zlomu sovražnega odpora pristaniško mesto Patras.

V grških vodah so prizadela letala 25. aprila sovražniku nove hude izgube na ladjah. Uničila so tri trgovske ladje s skupno 27.000 tonami, med njimi dva velika transportna parnika in poškodovala z bombami še dve nadaljnji trgovski ladji.

V severni Afriki so bile angleške sile, ki so udarile v smeri na Capuzzo—Sollum, v protinapadu poražene s sodelovanjem letal in vržene proti jugu. Pri tem je bilo uničenih 7 sovražnih oklepnih voz in več oklepnih izvidniških voz.

Poskus za vdor iz Tobruka so se izjalovili. Podmornice so potopile na Atlantiku 5 sovražnih trgovskih ladij s skupno 39.148 tonami.

Bojna letala so uničila večeraj na morju okrog Anglie trgovsko ladjo s 5000 tonami, v nizkem poletu pa neki angleški rušilec. Tretja ladja, ki je bila naložena s sestavnimi deli za letala, je prešla dva bomba zadetka v polno.

Zadnje noč so bombardirala bojna letala s dobrim učinkom ponovno luko za preskrbo in ladjedelnice Liverpool kakor tudi druga pristanišča ob angleški južni in vzhodni obali.

Stražna ladja s 1000 tonami je bila potopljena.

Na nekem nočnem letališču sovražnika so nastali požari in hangarjih in zakloniščih.

Dalekostrelne bojne baterije vojne mornarice so z dobrim uspehom obstreljevale v doversem pristanišču zasidrane ladje.

Sovražnik je izgubil pri dnevnih poletih nad obalo zasedenih krajev in nad zapadnimi in vzhodnimi Frizijskimi otoki štiri letala, med njimi tri po lovih, eno pa po protiletalskem topništvu.

Zadnje noč je metal sovražnik na raznih zasedenih krajih in nad severno nemško obalo razdiralne in zažigalne bombe, predvsem na stanovanjske dele mesta Hamburga. Vojne ali

V Cirenaiiki je na bojišču pri Tobruku sovražnik še enkrat poskušal izvršiti ofenzivni napad s tanki in pehoto. Bil pa je odbit in je imel izgube. Oddelki italijanskih in nemških bombnikov so v strmoglavskih poletih napadli v okolici Tobruka sovražne baterije, motorizirana sredstva in sovražna taborišča.

V vzhodni Afriki se sovražni pritisk nadaljuje, prav tako pa tudi odločen odpor naših čet. Dessie smo izpraznili. Sovražni napadi v odseku Alaghi so bili odbiti.

Naša podmornica, ki ji poveljuje korvetni kapitan Salvatore Todaro, je na Atlantiku potopila sovražno pomožno križarko s 10.000 tonami.

Duce generalu Cavalleru

Tirana, 28. aprila. Stefani. s. Duce in Ministrski predsednik Mussolini je poslal vrhovnemu poveljniku italijanskih oboroženih sil v Albaniji, armadnemu generalu Cavalleru, brzojavko, v kateri mu je izrazil svojo najvišjo pohvalo za doseženo zmago. Brzojavka se glasi:

General Cavallero, Tirana. — Ob tej uri zmage Vam želim izraziti svoje najvišje priznanje za Vašo zaslugo, da ste v štirih mesecih pripravili vse potrebne in zadostne pogoje za zmago italijanskega orožja. Bistvo teh pogojev je bilo, da je bil sprčo njih strl sleherni sovražni odpor in da se je vsem borcem vlija vsaka materialna in moralna pobuda za veliki udar. Naj velja moje visoko priznanje Vam za Vaše delo, vsem poveljstvom in četam! Naj zanj vsi zvedo! — Mussolini.

vojaške škode ni bilo. Nekaj civilnih oseb je bilo ubitih in ranjenih. Dve sovražni bojni letali sta bili sestreljeni.

V bojih pri Termopilah se je posebno odlikoval stotnik pehotnega polka Baacke. V žilavem nočnem boju proti sovražniku, ki je bil v pripravljeni postojanki, je osvojil s premakljivim oddelkom važno sotesko in zaplenil 24 topov.

Berlin, 28. aprila. DNB. Angleški radio je snoči objavil trditev, da so nemška letala bombardirala Atene in da so z ognjem iz strojne obisipavala mesto. Toda nemški pristojni krogi izjavljajo, da je ta angleška trditev popolnoma izmišljena. Nemško vojaško poveljstvo odločno izjavlja, da Atene niso bile bombardirane in iz letal tudi nikdo ni streljal na prebivalstvo grškega glavnega mesta.

Nemške čete v Korintskem zalivu

Rim, 28. aprila. Stefani. s. Dnevnik pišejo, da se vojna v Grčiji bliža koncu zaradi bojev v zadnjih dneh in zaradi zasedbe Aten. Listi tudi poudarjajo, da sta obrežji Korintskega kanala pod nadzorstvom nemških oddelkov. »Popolo di Roma« piše, da je komaj pred tremi tedni angleški radio napovedoval uspehe na Balkanu in je tedaj tudi razglasil, da se je angleški ekspedicijski zbor izkrcal v Grčiji, pa so že nemške čete zasedle Atene in se nemška zastava vije na Akropoli. Zaključek bojev pa predstavljajo uspešni napadi nemškega letalstva na angleške ladje na Egejskem morju.

Velike izgube angleškega ladjevja na Grškem

Berlin, 28. aprila. Radio Roma. s. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je nemško letalstvo dne 26. aprila na progi iz Pireja na Kreto uničilo vsega 30 parnikov s skupno 85.000 tonami. Dne 27. aprila pa so letala potopila še 12 ladij s skupno 35.000 tonami.

Berlin, 28. aprila. Stefani. s. »Börsen Zeitung« poudarja, da je bilo zaplenjenih izredno mnogo sovražnih ladij. Nemške mornariške sile so sedaj zaplenile 2.000.000 ton sovražnega brodovja, kar pomeni, da je sovražnik od začetka sovražnosti izgubil 12.000.000 ton.

Berlin, 28. aprila. DNB. Nemški pristojni krogi izjavljajo, da so izgube angleške mornarice v vodah okoli Grčije resnično zelo velike. Izredne uspehe nemških letalskih napadov na angleško brodovje prevoznih ladij potrjujejo tudi v Atenah. Iz vse Grčije prihajajo poročila, da meče morje vedno več trupel angleških vojakov na obalo Egejskega morja. Lansko leto je bil Dunkerque namreč mogel, ker je bilo delo nemškega letalstva precej ovirano zaradi megle, prav tako pa je bila angleška obala prav blizu.

Tokrat pa so morale prevozne ladje računati na razdaljo več kot 100 km, če so iz grških pristanišč hotele odpeljati angleške čete na otok Kreta. Letos v Grčiji uspešen beg ni bil več mogoč

Uradni razglasi

Plačevanje dolgov v neitalijansko ozemlje

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, na podlagi svoje odredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, s katero se prepoveduje izplačila fizičnim in pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše Jugoslavije, države, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, in s katero je odredena obveznost položbe zadevnih zneskov pri Hranilnici dravske banovine,

odreja:

Člen 1. Rok, ki ga določa člen 2. naredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, za položbo zneskov, ki jih dolgujejo ustanove in zasebni fizičnim in pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše Jugoslavije, države, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, se podaljšuje do dne 3. maja 1941-XIX.

Člen 2. Kdor ima na slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Vojski, svoje bivališče zunaj mesta Ljubljane, je upravičen, da izvrši položbo v istem roku razen pri Hranilnici dravske banovine za njen račun tudi pri poštinih uradih.

Člen 3. Ta odredba stopi v veljavo z današnjim dnem.

Ljubljana, 26. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
EMILIO GRAZIOLI.

Naredba Kr. Civ. Komisarja podaljšuje torej rok, ki je veljal do 26. aprila, do 3. maja 1941-XIX. Ta rok v čl. 2. naredbe z dne 22. apr. se nanaša na naslednje:

»Zneski, ki jih pravne ali zasebne osebe iz kakršnega koli naslova dolgujejo fizičnim ali pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše Jugoslavije, države, ki ga italijanska vojska ni zasedla, se morajo položiti do 26. aprila, še ne zapadle obveznosti, pa na dan dospelosti pri Hranilnici dravske banovine, ki bo odprla račun na ime osebe, v katere korist bi se imelo plačilo izvršiti.«

Sprejemi pri Kr. Civilnem Komisarju

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje je danes sprejel Nadzornika O. N. D. za Julijsko Benetijo, ki ima od Predsednika O. N. D. Ekselence Parentija nalog, da vzporedi dopolnovistično delovanje v omenjenih ozemljih. Kr. Civilni Komisar je izrazil svoje živo zadovoljstvo za vse, kar je bilo storjeno in zlasti za poslovanje Dopolavora Oboroženih Sil v Ljubljani, ki razpolaga z dvorano za predvajanje filmov, za branje, za pisanje, za kopanje, s telovadnico in z avtomobilskim oddelkom. Dal je navodila za vse važnejše kraje zasedenega ozemlja, zlasti za tiste, kjer so razporejene čete, da se tam ustanove podružnice Dopolavora, ki bodo imele naloge razvijati delo za pomoč in za razvedrilo tudi z ozirom na prebivalstvo.

Dopolnilo k ureditvi valutnih razmer

Rim, 26. aprila. p. »Uradni list« objavlja naslednje norme za valutne odnose med ozemljem Kraljevine Italije in ozemljem bivše Kraljevine Jugoslavije, ki jih je zasedla italijanska vojska glede uvoza vrednostnih papirjev.

Čl. 1. Prepovedan je uvoz na italijansko ozemlje jugoslovanskih bankovcev, pa tudi valut in nakazil in kakršnih koli vrednostnih papirjev z izjemo delnic, ki se glase na jugoslovansko valuto.

Čl. 2. Obstoječa prepoved izvoza na ozemlja italijanske države in uvoza na to ozemlje državnih bankovcev ali bankovcev Italijanske banke valutnih papirjev, nakazil ali katere koli vrste vrednostnih papirjev, ki se glase na italijanske lire, se nanaša na izvoz in uvoz omenjenih papirjev in vrednosti med ozemljem Italijanske države in ozemljem zasedenim po italijanskih četah.

Čl. 3. Uvoz na italijansko ozemlje državnih papirjev in obligacij ter delnic kakršne koli vrste, čeprav se glase na razne druge valute

kot je italijanska, je dovoljen samo s pošiljatelj po pošti na Italijansko banko ali na eno izmed bank, ki je avtorizirana delati kot podružnica Italijanske Banke v smislu čl. 10 dekreta z dne 8. decembra 1934-XIII. Prepovedana je tudi vsaka druga oblika uvoza na ozemlje Italijanske države vrednostnih papirjev, ki so tu naštetih. Banke navedene zgoraj, ki dobe po pošti navedene vrednostne papirje in vrednosti sploh, lahko vzamejo za depozit k sebi kot vsaka druga banka na področju Italijanske države, ki ima za to pravico, brez dovoljenja po Nacionalnem inštitutu za izmenjavo z inozemstvom, čeprav gre samo za tvoritev depozita v korist osebam, ki stanujejo v inozemstvu. Vsak nadaljni prenos takih depozitov kakor tudi vsak prenos, odnosno gibanje papirjev in vrednosti, navedenih zgoraj, ki so inozemskega izvora in lastništva (tudi če so bili prej na italijansko ozemlje, preden je stopila ta naredba v veljavo) je poudržen predhodni odobritvi Nacionalnega inštituta za izmenjavo z inozemstvom.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu« Kraljevine Italije.

Kr. Civilni Komisar v Črni gori

Rim, 27. aprila. Stefani. Nj. Veličanstvo Kralj in Cesar je z dekretom imenoval polnomočnega ministra Mazzolinija za Kraljevega Civilnega Komisarja v Črni gori. Kr. Civ. Komisar Mazzolini je že odpotoval v Črno goro.

Junaška smrt

Rim, 27. aprila. Stefani. Na grškem bojišču je padel Fašistični Konzul Secondo Meneghetti, ki si je bil pridobil velike zasluge za razširjenje Fašističnega Gibanja. Meneghetti se je bojeval že v Vzhodni Afriki in v Španiji.

Proračun Italijanskega zunanjega ministrstva sprejet

Rim, 28. aprila. Stefani. s. Finančni odbor je danes sprejel proračun za zunanje ministrstvo in sicer z vzklikom.

Hitler v Celovcu in Mariboru

Celovec, 28. aprila. J. Radio Bratislava: Voditelj Nemčije Hitler je bil večeraj v Celovcu in je obiskal pokrajinskega voditelja za Koroško Kuderlo. Ljudstvo je voditelja Nemčije povsod izredno navdušeno sprejelo. Predvčerašnjim je Hitler obiskal Maribor.

Nemško vseučilišče v Poznanju

Berlin, 28. aprila. J. Nemški radio: Nemški prosvetni minister Rust je večeraj v Poznanju odprl novo nemško univerzo, ki nosi ime Adolfa Hitlerja. Odprtje je bilo določeno za proslavo 52. rojstnega dne voditelja Nemčije. Minister Rust je v svojem govoru rekel, da je Hitlerjeva vojska osvojila vzhodne pokrajine in jih privedla nazaj v nemški rajh. S tem bodo kulturni zavodi v vzhodnih pokrajinah znova prevzeli in poživili kulturno in kolonizatorsko poslanstvo, kakor so ga pred svetovno vojno izvrševali nemški naseljenci v teh krajih.

Alarm v Gibraltarju

Madrid, 28. aprila. Stefani. s. Danes so v Gibraltarju imeli alarm zaradi tega, ker so v bližini ugotovili navzočnost sovražnih podmornic. Letalonošilca »Arguac« je takoj poslala dva letala, prav tako pa sta odšla dva rušilec in ena podmornica iskat sovražnika, vendar so se vse enote kmalu obrnile. V Gibraltar so prišla moderna letala in pristala na letališču.

Izgubljena ameriška diplomatska pošta

London, 28. aprila. J. Radio Graz: Ameriško poslanstvo v Londonu je sedaj po ovinkih uradno priznalo, da je bilo več ameriških prevozov za Anglijo potopljenih na Atlantiku od nemških podmornic in ladij. Poslanstvo je namreč sporočilo, da sta na poti od New Yorka do Londona izginila dva atašėja Ameriškega poslanstva v Londonu. Prav tako je izginilo, oziroma ni prispelo na svoje namembno mesto 63 zavojev diplomatske pošte, ki bi jo moralo iz Washingtona dobiti ameriško poslanstvo v Londonu. Vse to dokazuje, da so nemške oborožene sile potopile precej ameriških pošiljk za Anglijo.

Japonska vojska prodira v Južno Kitajsko

Tokio, 24. aprila. J. Stefani: Japonska vojska je pospešila svoje operacije na južnem Kitajskem. Te operacije so predigra splošnega japonskega napada na južne dele Azije, kajti le tako bo Japonska lahko uvedla popolno blokado kitajskega ozemlja in bo preprečila vsak dovoz vojnega materiala in drugih potrebščin maršalu Čangajsku. Nastop japonske vojske v tem delu Kitajske pomeni za Anglijo veliko nevarnost in nevšečnost. To priznavajo v Londonu sami.

Berlin, 28. aprila. DNB. Kakor se je izvedelo, morajo sedaj v Plymouthu 250.000 ljudi hraniti iz javnih skupnih kuhinj. Vsi ti ljudje so po zadnjih bombardiranjih namreč brez strehe in večjima tudi brez hrane.

Sofija, 28. aprila. Radio Roma. s. V Sofiji so se začela gospodarska pogajanja med Nemčijo in Bolgarijo.

Audience pri Nj. Vel. Kralju in Cesarju

Rim, 27. aprila. (Stefani) Včeraj zjutraj ob 10.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejel v poslovnici avdijence v Kraljevski palači v Kvirinalu Eksc. dr. Diomedesa Arisa Schreiberja, izrednega poslanika in opolnomočenega ministra pri Kraljevem Dvoru. Nato je Vzvišeni Vlada sprejel Eksc. dr. Vasilea Grigorca, ki mu je predložil poverljiva pisma kot izredni poslanik in opolnomočen minister Romunije pri Kraljevem Dvoru.

Zastopnika Kr. italijanskih civilnih in vojaških oblasti pri sv. maši v stolnici

V nedeljo dopoldne ob 10 se je pripeljal v svojih spremstvom v ljubljansko škofijsko stolnico g. Kr. Civilni Komisar Grazioli in general g. Fiorenzoli in sta se udeležila slovesne nedeljske sv. maše, ki jo je daroval stolni kanonik g. dr. Gregor Zerjav.

Pri vratih sta visoka dostojanstvenika sprejela stolni župnik kanonik dr. Klinar in stolni vikar Ant. Orehar, ki sta oba dostojanstvenika tudi po sv. maši spremila.

Obisk visokih dostojanstvenikov z vsem spremstvom je napravil najboljši vtis.

Oba dostojanstvenika sta s spremstvom vred darovala tudi v puščico kakor drugi verniki.

Slovesnost zastav v Dubrovniku

Slovesnost izobešanja zastave so imeli v nedeljo tudi v Dubrovniku vpricho poveljnika italijanske divizije, vseh vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti. Po izobešenju italijanske tribarvnice je dubrovniški župan izobesil tudi starodavno rdečo bojno zastavo mesta Dubrovnika, kakor ob zgodovinskih vzvišenih prilikah. Slovesnost je potekla med navdušenimi manifestacijami radosti in veselja ter vdanosti do Vlade in Duceja. (Stefani)

Sv. oče govori jezuitom vsega sveta

Vatikansko mesto, 27. aprila. Stefani. a. Sv. oče je davi v Blagoslovni dvorani sprejel družino Jezusove družbe iz Rima in okolice. Družba je te dni praznovala četrto stoletnico ustanovitve. Prisotni so bili: general P. Ledochowski, člani generalne kurije, ravnatelj in gojenci šolskih in vzgojnih zavodov ter številno zastopstvo različnih apostolatskih ustanov, skupaj okoli 4000 oseb.

Papeža so sprejeli s dolgotrajnim ploskanjem. Ko je sedel na prestol, je pater Ledochowski imel vdanostni nagovor ter je sv. očetu izročil bogat umetniški relikviarij z ostanki svetnikov, članov jezuitskega reda. Sv. oče Pij XII. je v zahvali za dar opom-

nil, da hoče Jezusova družba vedno biti in živeti v službi papeževi, njeni člani pa so vedno bili glasniki Kristusove vere v svetu. Stiri stoletja družbenega življenja zgovorno pričajo o njenih čudovitih uspehih. Ta zgodovina družbe, v kateri se nadaljuje duh njegovega velikega ustanovitelja sv. Ignacija, se s svojimi svetniki vpleta v zgodovino Cerkve. Med zaslugami jezuitov je sv. oče omenil zlasti delo, ki ga izvajajo na področju vzgoje in izobrazbe mladine, katero hočejo usmerjati h kreposti in k Bogu.

Na koncu je sv. oče podelil apostolski blagoslov priučujočim ter vsem jezuitom, razkropljenim po svetu.

Bolgari zasedajo Macedonijo

Sofija, 27. aprila. Stefani: Bolgarska vojska je zavzela Bitolj, Florino, Veles, Prilep ter še nekaj drugih krajev nekdanje južne Srbije. Prebivalstvo je bolgarskim četam povsod prirejalo navdušene sprejeme. — Nemški poslanik v Sofiji je obiskal Skoplje ter bil deležen navdušenega sprejema.

Milano, 27. aprila. Milanski list »Corriere della Sera« od 27. aprila prinaša članek, kjer naglašajo, kako krivica se je Bolgariji godila, ko je bila oropana sadov svojih zmag leta 1913 nato pa še po verzajskem miru znova prikrajšana, tako da niti izhoda na Egejsko morje ni imela. List potem naglašajo, da je zmaga osi dossegla, da bo zdaj Bolgarija dobila nazaj večji del Macedonije ter zahodno Tracijo z lukama Kavala in Dedeağaç, ki sta bolgarski trgovini tako hudo potrebni. Italijani se veselo, ker se je zdaj Bolgariji zgodila pravica, kar je zasluga Ducejevega genija.

Bolgarske zahvale Hitlerju

Sofija, 28. aprila. j. DNB: Predsednik bolgarske vlade dr. Filov se je voditelju Nemčije Hitlerju zahvalil za osvoboditev zasedenih krajev in za pravično ureditev jugovzhodne Evrope. Zahvalil se je tudi za to, da so bile izpolnjene vse bolgarske pravične zahteve.

Nemški zunanji minister von Ribbentrop je poslal dr. Filovu brzojavko, v kateri pravi, da je nemška vlada zadovoljna z novo ureditvijo jugovzhodne Evrope, zlasti pa zaradi tega, ker so bile izpolnjene vse bolgarske zahteve. Bolgarski zunanji minister Popov se je Ribbentropu zahvalil s posebno brzojavko.

Bolgarski župan v Skoplju

Skoplje, 28. aprila. j. Nemški radio: Prvi bolgarski župan v Skoplju Zazarov je izdal oklic, v katerem razglasa, da je bolgarska uprava 26. aprila prevzela mesto in da se morajo vsi pokoravati tej novi oblasti. V razglasu pravi dalje, da poteka vse življenje v zasedenih krajih v redu in miru.

Gonja za vstop Amerike v vojno

New York, 28. aprila. Stefani: Govor senatorja Wheelerja, ki je povedal, da Roosevelt pripravlja napoved vojne od strani Združenih držav, je vzbudil globok vtis v političnih krogih.

New York, 28. aprila. Stefani. s. Ameriški milijarderji so vsi za Roosevelta in za to, da bi se nadaljeval boj v korist takozvanim demokracijam. Znani milijarder Rockefeller je poslal pismo lastniku dnevnika »New York Times« in ga prosil, da naj povabi ves narod, da bi se zbral okoli Roosevelta. Prav tako zagovarja misel, da naj se stori vse, kar je potrebno, da bi Anglija dobila vojno. Ta večkratni milijarder predlaga, da naj ameriške ladje spremljajo parnike do angleških pristanišč, in sicer celo tedaj, če bi to Ameriko potegnilo v vojno.

Gonja za vstop Amerike v vojno se silno širi, dasi so ljudske množice le malo navdušene za te načrte. Toda politični in vladni krogi gredo tako daleč, da napovedujejo, da bo znan odklonil predlog za prepoved spremljanja konvojov v Anglijo. V neki izjavi je bivši veleposlanik Bullitt poudaril, da je Kitajska zahodno bojišče za Združene države.

New York, 27. aprila. Stefani: Kakor poroča »New York Journal«, sta ministra za mornarico in zunanje zadeve pripravila načrt, po ka-

Bombardiere italiano in volo a bassa quota sul territorio greco. — Italijanski bombnik v nizkem poletu nad grškim ozemljem.

terem naj bi se zavaroval prevoz dobav Veliki Britaniji. Po tem načrtu naj bi ameriška vojna mornarica varovala konvoje, ki bi prevažali blago v Anglijo po Atlantiku do Grenlandije, ki bi bila najskrajnejše oporišče operacij. List pristavlja, da bo ta načrt izveden le, če se bo javno mnenje ugodno odzvalo vladnemu prizadevanju za večjo pomoč Angliji. Ameriške ladje, ki bodo spremljale konvoje, se bodo branile samo, če bodo napadene. List ugotavlja, da ne gre za »oborožene konvoje«, marveč za razširjeno nadzorovanje prevozov.

New York, 27. apr. DNB: Poročevalec lista »New York Sun« Phelps Adam sporoča: Predsednik Roosevelt je na tiskovni konferenci preteklo soboto napravil vtis, da se Amerika vedno bolj bliža odprtemu spopadu s silami osi. Roosevelt je s svojimi prikritimi in trmoglavimi namigavanji vse udeležence razburil.

Berlin, 27. aprila. DNB: Merodajni krogi na Wilhelmstrasse omenjajo k Rooseveltu izjavi, češ da je nemško vojaštvo že na Grönlandiji, da je tako govorjenje le navadna domišljija. Sicer si je pa Roosevelt že večkrat dovolil razne šale. Green:

Angleži prosijo Arabce

Stockholm, 27. aprila. t. Angleški list »Spectator« je postavil naslednje vprašanje: »Ali lahko Arabci kaj očitajo Angliji, če danes kliče: kdor ni z menoj, je proti meni?« Na to vprašanje odgovarja list prav po angleško: Če gledajo Arabci brez predsodkov, potem morajo priznati, da se Angliji ni treba sramovati svojih dejanj do Arabcev. Od leta 1939, se bore angleški vojaki za pravico arabskih držav do neodvisnosti. Anglija je tudi priznala pravico do lastnega življenja, jim dovolila češčenje Boga na njihov način, ona ohranja njihovo kulturno izročilo in rasno samobitnost. Brez žrtve angleških življenj bi bile arabske države danes pred gladovno smrtjo.

Nobena dobra volja in nobena filozofija pa ne more preobrniti dejstva, da sta v zadnjih dvajsetih

mesecih Egipt in Irak odklonila Angleže in jih nista hotela podpreti v vojni, ki jo vodijo prav tako v njunem, kakor v lastnem interesu. Dolej je Anglija storila vse, s čimer je mogla ustreči željam svojih arabskih prijateljev. Angleži imajo pravico, opomniti svoje prijatelje na to, da bodo po vojni vprašali, kdo je bil z njimi in kdo je bil proti njim. V skladu s tem bodo tudi delali. Graška »Tagespost« dodaja temu članku sledeči komentar: »Če pomislimo na dolgoletno krvavo pritiskanje na arabsko svobodno hotenje ter na arabsko samobrambo Palestine, Hadramauta in drugo, zveni ta klic na pomoč kakor odkrit zasmeh! Po balkanski katastrofi skuša Anglija najti nove pomožne narode, ki bi jih lahko poslala v ogenj.«

O novih Rooseveltovih obljubah Grčiji

Washington, 28. aprila. j. Nemški radio: Predsednik Združenih držav Roosevelt je dal časniškarski konferenci včeraj izjavo, v kateri je rekel, da bodo USA storile vse in dale vso pomoč, da bo Grčija končno zmagala. Radijski govornik pravi, da je ta obljuba prazna, kajti Amerika doslej Grčiji ni izkazala nobene pomoči, sedaj pa bo pomoč popolnoma zama, kajti v Grčiji se grška vojska ne bo mogla več boriti.

Ameriški izolacionisti se zelo trudijo, da bi

ameriško javnost prepričali o tem, da je Rooseveltova politika zgrešena in da je Ameriki nujno potrebno, da se vzdrži slehernega posega v evropsko vojno. Ustanovljene so bile posebne organizacije, ki razvijajo veliko popagando proti Rooseveltu. Te organizacije so v »New York Times« objavile razglas, v katerem pravijo, da je treba za odsele naprej preprečiti vse hujskaške govore, kakor sta jih imela nedavno zun. minister Hull in mornariški minister Knox.

Fronte greco: artiglieria di medio calibro italiana apre il fuoco sulle prime linee nemiche. — Iz grškega bojišča: Srednje težko italijansko topništvo strelja na prve sovražnikove črte.

Prelat Rochus

Ant. Fogazzaro.

I.

»Lepa igra, Don Rocco,« je rekel četrtili profesor Marin, ki je zadovoljno smehljaje se dvignil karte, medtem ko se je njegov na desnici nedeval iz ubogega Dona Rocca. Profesor ga tudi ni pustil izpred oči, kateremu se je svetil dobrodušen smehljaj na zaprtih ustnicah. Potem se je obrnil k hišni gospe, ki je zadrževala v kotu v naslanjaču.

»Lepa igra, grofinja Carlotta!«

»Razumem,« odvrne dama, »zdaj bo pa že čas, da nehata, kajne, Don Rocco?«

»Ne, Don Rocco,« povzame zopet besedo profesor. »Če dobro ne premislite, je to slučaj, ki spada pred konferenco.«

»Pa še kako!« dostavi sosed na desnici.

Don Rocco, rdeč kot rak, z dvema prstoma v lobačnici, je molče sedel s pobešeno glavo, z njemu lastnim skesanim obrazom, obrnil proti viharju svetlo plešo in gledal skrivaj na nesrečne karte. Ko je slišal kolega, ki se ga je bal, da je ponovil besedo konferenca, se mu je zdela stvar smešna. Smehljaj se je in vzeml šepec med prste.

»Oho, smejete se!« začne znova neizprosni profesor. »Ne vem, če boste po tej igri in po taki vragoliji, ki ste jo zaigrali gospodu kolegu, mogli v miru maševati.«

»O, pač,« mrmra Don Rocco, ko dvigne malo trepalnice in svoj dobri kmetaki obraz. »Vsi se motijo vsi, tudi on se moti in včasih mogoče tudi vi.«

Don Rocco zožl majhne, svetle oči, pobesi glavo hkrati s skromnostjo, veseljem in nemilom in mrmra:

»No, še o tem je treba govoriti!«

»Ko vidite, mi je znano,« doda profesor.

»Gospa grofica, gre za neki slučaj, ki ga mora Don Rocco na prihodnji konferenci rešiti.«

»Tukaj nimamo nikakih konferenc,« pripomni grofinja. »Pustite to!«

Toda ni bilo tako lahko iztrgati žrtev iz profesorjevih krempljev.

»Ne govorimo več o tem!« pravi mirno, toda zapomnite si, Don Rocco, da nemislim o tem tako kot vi. Zame velja pereat mundus.«

»Jaz nisem z nikomer govoril,« ugovarja ta s pogledom nejevolje.

»Don Rocco, govorili ste, vem,« odvrne profesor. »Prosim, gospa grofinja, sodite vi!«

Signora Carlotta ni hotela nič več slišati, toda profesor se ni dal zmotiti in je razložil Sigismundov slučaj tako, kot ga je predložil školijski ordinarjat.

»Neki Sigismund zbolil in zahteva spovednika. Ko sta bila z duhovnikom sama, mu je hitro priznal, da namerava nekdo izvršiti umor, ki ga je zasnoval on, Sigismund. Komaj je to izrekel je izgubil govor in zavest. Duhovnik dvomi, ali je Sigismund govoril pod spovedno molčečnostjo ali ne. Vendar pa ne more zločina preprečiti, človeškega življenja ne rešiti, če se ne posluži zaupne mu izpovedi. Ali naj to stori ali pusti, da umrje človek?«

Don Rocco, konča profesor, »bi rad naredil duhovnika za orožnika.«

Ubogega Dona Rocca je mučila vest, da se tako vprašanje obravnava v posvetnem razgovoru. Ali naj se pregreši zoper dolžno spoštovanje nasproti zasmehovalcu, ki je bil starejši duhovnik in profesor na školijskem seminarju v P. Nemirno se je premikal na stolu in ječal, naj mu oprostite, »Ne... toda... meni se je zdelo...«

»Čudim se, da se opravičujete, Don Rocco!« pravi grofinja. »Čudim se, da jemljete dvotipe profesorje resno.«

Ta je ugovarjal in natezal vedno trdneje z zvitiimi vprašanji zanko Don Roccu okrog vratu. Izvil je iz njega mešanico pravega čuta in napačnih pojmov, ki jo je imel ta v glavi, mu vzel na vljuden način vzroke, za katere govoril razum, in nasprotno slednjič ga je pustil v ponižni samootožbi in zmedli. Igra ni trajala dolgo, ker je odpustila gospa goste pod pretezo, da je odbila ura enajst, pridržala je pa Dona Rocca.

Grofinja Carlotta ga je pred nekaj leti izvolila za rektorja cerkve sv. Luka, ki je stala na njenem posestvu. Ravnala je z njim z viška kot škof, kar je sprejel mladi duhovnik, ki je bil preprost po duhu in ponižen v srcu, s sveto miroljubnostjo.

»Dragi Don Rocco!« ga nagovori, ko sta bila sama, »bolje bi storili, če bi se manj brigali za Sigismunda in bolj za svoje.«

»Zakaj?« vpraša Don Rocco začuden, »jaz ne vem nič.«

»To je lepo! Zupljani vedo, vi pa ne veste nič. Njene oči so dopolnile dovolj jasno: Ubogi mamekuli! Don Rocco je molčal.

»Kdaj se vrne Lucija?« vpraša ona.

Lucija je bila služkinja pri Don Roccu, ki jo je pustil za štiri ali pet dni domov.

»Jutri,« odvrne, »jutri zvečer. Ah!« nenadoma vzkligne in se zadovoljno nasmehe. »Zdaj razumem, zdaj vem, kaj ste hoteli reči. Nič ni, prav nič ni na stvari.«

Posvetilo se mu je, da gre za čenče, ki so se širile o ljubezni njegove dekle in nekim Morom, znanim lopovom, ki bi ga policija tako rada dobila. Bil je satanski zvit in nasilen. Nekateri so trdili, da po naravi ni bil tako hudoben, če ga ne bi bila sila in krivično postopanje njegovega gospodarja spravila na slabo pot. Vsi so se ga bali.

»Ni res?« pravi dama. »Potem pa ne vem, kaj bodo rekli ljudje, če bodo slišali kake novice glede deklet duhovnikov.«

Donu Roccu je žarel obraz in oči so zbujale strah.

»Nič ni res,« pravi kratko in odločno. Ko se je porodilo to govorjenje, sem jo sam zaslišal. Ljudje so hudobni. Ta človek ne pride nikdar k k nji.«

»Veste, Don Rocco,« reče dama, »dobri ste, zelo dobri. Ker pa ljudje niso dobri in je puhojanje tukaj, se morate ali vi odločiti, da takoj odpravite to bitje iz hiše, ali pa se bom morala jaz odločiti.«

»Vi boste storili, kar hočete,« odvrne suho duhovnik, »jaz moram ravnati po pravici, ali ne?«

Grofica ga pogleda in pravi z veliko slovesnostjo:

Tudi dobro. Danes zvečer si boste stvar še premislili in mi jutri povedali končni odgovor. Nato je pozvonila, da bi dobila svetilko za Dona Rocca, ker je bila noč silno temna. V njeno začudenje pa potegne Don Rocco čisto lahno svetilko iz zadnjega žepa suknje.

»Kaj vam ne pade v glavo!« vzkligne. »Zdaj ste mi pa še najbrž pomazali stol!«

Ne da bi poslušala pomirjilive besede Dona Rocca, je vstala, vzela luč z mize, kjer so prej igrali, se sklonila in preiskovala stol.

»Zdaj je vrsta na vas,« pripomni. »Vtaknite vanj nos! Stol ni pomazan, pokvarjen je.«

Tudi Don Rocco se nagne in zoži obrvi, ko zagleda velik madež od olja, črn otok na sivem blagu. »Ah!« mrmra, ko ogleduje nesrečo, ki jo je zakrivil.

»Pojdite zdaj!« pravi dama; »kar se je zgodilo, se je zgodilo.«

Zdelo se je, kot bi res čakal dovoljenja, da sme svoj kaznovani nos zopet dvigniti.

»Da, grem,« odgovori in prižge svetilko, »ker sem za mdoma in sem pustil najbrž vrata odprta.« V naslednjem trenutku je želel »lahko noč« in izgini, ne da bi se ozrl na gospodinjco.

»Moj Bog, kak kmet!« zagodrnja.

Nova ureditev radiofonske službe

Kr. Civilni Komisar za sedeno slovensko ozemlje je ukrenil vse potrebno glede radiofonskega delovanja z ozirom na prenos ljubljanske radijske postaje na družbo E. I. A. R. Generalni ravnatelj družbe E. I. A. R., narodni svetnik Chiodelli, je po smernicah Ministrstva za Ljudsko Kulturo in Kr. Civilnega Komisarja

izdal potrebna določila za novo ureditev radiofonske službe na sedenem zemlji. V nekaj tednih bo družba E. I. A. R. instalirala oddajno postajo z jakostjo 5 kilovatov, ki bo znatno izboljšala radiofonsko službo na sedenem zemlji.

Avtobusni promet Trst-Gorica-Postojna-Ljubljana

Z zavzemanjem in prisrčnim zanimanjem gospoda Kr. Civilnega Komisarja se je posrečilo že v nedeljo, 27. t. m. otvoriti dve novi avtobusni liniji. Prva vodi preko Postojne in Vipavske doline v Gorico, druga pa preko Postojne in Sežane v Trst. Na obeh progah obratujeta najmodernejša avtobusa. Oba avtobusa sta v nedeljo privozila v kratkih presledkih med 10 in 11 v Ljubljano. Otvoritve prog se je udeležil tudi gospod dr. Ing. Comm. Venanzio Franchini, ravnatelj tržaškega okrožnega inšpektorata prometnega ministrstva v Rimu. Poleg drugih odličnikov in razmeroma precejšnje števila občinstva sta se pripeljala ravnatelja obeh družb, ki bosta obratovali na omenjenih linijah, in sicer: g. dr. Guido Calissano, ravnatelj S. A. T. v Trstu in g. Ing. Papis, ravnatelj podjetja S. A. Ing. Ribbi et Co. v Gorici.

Promet na obeh linijah bo brez dvoma zblizal sedeno slovensko ozemlje s tržaško in goriško pokrajino. V načrtu pa je še izpopolnitev vsakodnevnega prometa s Trstom in Gorico tako, da bo zveza z omenjenima mestima zjutraj in zvečer vsakodnevno v obeh smereh.

Obe podjetji, zlasti pa predsednik tvrdke Ribbi et Co. g. Ing. Ribbi proučujeta tudi vprašanje tovrstnega avtomobilskega prometa, ki bi se preko Gorice podaljšal do Udine, drugega bližnjega blagovnega središča v Italiji.

Podajamo v kratkem vojni red sedanjih prog:

I. Ljubljana—Trieste:
prihod Trieste . 20.35 odhod Trieste . 7.00
prihod Postumia 18.45 prihod Postumia 9.00
(Gajeva ulica) . 17.00 prihod Ljubljana
odhod Ljubljana (Gajeva ulica) . 10.45

II. Ljubljana—Gorizia:
odhod Ljubljana odhod Gorizia . 7.00
(hotel Miklič) in prihod Postumia 9.40
Gajeva ulica . 14.30 prihod Ljubljana
prihod Postumia 16.20 (hotel »Metropol«
prihod Gorizia 18.40 in Gajeva ul.) 11.30

Cena vožnji Lit 28.— za progo Ljubljana—Trieste in Lit 30.— za progo Ljubljana—Gorizia. — Vse informacije v biljetarnici društva »Putnik«, Tyrševa cesta 11.

Koledar

Torek, 29. aprila: Peter, mučenec; Robert, opat in ustanovitelj reda; Tertula, devica in mučenica; Torpet, mučenec.
Sreda, 30. aprila: Varstvo sv. Jožefa; Katarina Sienska, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Mihael Mihelič, železniški zvončnik v pokopju. Pogreb bo v torek, 29. aprila ob pol štiri popoldne v Zal, kapela sv. Kristofa, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Srednjih Gameljnih je mirno v Gospodu zaspala gosa Františka Juvan roj. Pfeifer. Pogreb bo v torek, 29. aprila ob 10 popoldne iz hiše žalosti, Srednje Gameljne 20. na župnijsko pokopališče v Smartnem pod Šmarno goro.

Naj jima sveti večna luč! Zalujocih vaše iskreno sožalje!

Gordka J. C. Mayer, Ljubljana

v ljudno obveščanje cenj odjemalce, da bo vsled zakasnitve popravila **detaljna prodajalna še zaprta do vključno 30. t. m.** 1. maja se prodajalna odpre in bo delovala v polnem obsegu

— Župnik K. Plot na zadnji poti. V soboto, 26. aprila, so spremili k počitku K. Plota, župnika v St. Janžu na Dol. Vsa župnija se je zbrala okrog mrtvaškega odra pokojnega gospoda župnika in ga spremila v cerkev. Pogreba so se udeležili njegovi bližnji duhovni sobratje. Slabo vreme, sobota in časovne razmere so zadržale številne njegove sošolce, da se pogreba niso mogli udeležiti. Od vseh je prišel samo prof. Kek iz Novega mesta. Pogreb je vodil trebanjski g. dekan Ivan Tomažič, ki je imel v cerkvi tudi krasen govor. V govoru je poudaril zlasti tri važne dogodke v duhovniškem življenju: Mlad fant čuti v sebi klice in se odloči za službo Gospodovo. Kot župnik postane oče svojih faranov, ki jih z vso ljubeznijo vodi k Bogu. Takoj po smrti mora Bogu podati račun svojega pastirovanja. — Besede g. dekana ob mrtvem truplu so napravile na vse globok vtis. Po končanem liturgičnem opravilu v cerkvi se je razvil dolg sprevod na pokopališče. Prva za krsto je stopala osivela in od žalosti skrušena mati. Pred župniščem, v cerkvi in ob grobu so se od pok. župnika poslovili pod vodstvom domačega g. organista pevci z ganljivimi žalostinkami. Tako so spremili v večnost župljani svojega župnika, ki jim je bil iz vsega srca vdan in skrben oče. Naj mu On, ki je vir ljubezni in vseh dobrot, bogato poplača trud njegovega zemeljskega potovanja.

— Tečaj italijanske in nove (dnevni in večerni, začetni in nadaljevalni) prično 1. maja. Sodobni pouk po uspešni in lahki metodi. Konverzacija. Učni honorar nizek. Na razpolago prospekt. Prijave sprejema in daje informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. — Posebni tečaji za nemščino in strojeopisje.

— Poizvedovalni oddelček Rdečega križa za pogrešance bo posloval od ponedeljka, 28. t. m. dalje v Delavski zbornici, v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22 b-II od 10. do 12. popoldne in od 15. do 18. ure popoldne. Istotam se bodo sprejemale tudi objave prijavih pogrešancev in sporočila o pogrešanih od onih, ki so se medtem vrnil. Pomagajmo si medsebojno, da zmanjšamo skrb in olajšamo težke ure.

Predstave danes ob 16. in 18.30 uri

Kongo-Express

Willy Birgel — Marianne Hoppe v gl. vlogah

KINO UNION, tel. 22-21

Kino Sloga, tel. 27-30

ob 16. in 18.30 uri

Sinovi noči

Estrelita Castro, Miguel Liger. — Španska glasbena romanca

KINO MATICA, tel. 22-41

Zabavna orientalska opereta s krasno cigansko glasbo

Roža iz harema

V gl. vl. priljubljeni Javor Pál, (znan iz filmov Umirajoča pomlad in Danko Pišta) ter lepa Zita Szeleszky

Beli in zdravi zobje SARGOV KALODONT proti zobnemu kamnu

njih let. Doslej smo imeli že 14 deževnih dni s 145.6 mm dežja. Lani je bilo le 7 deževnih dni in je padlo 34.6 mm dežja cel mesec, predlaskim tudi 7 deževnih dni s 23.6 mm dežja. Lani je bila najnižja temperatura 2. aprila —2.6 stopinj, najvišja pa 23. aprila s +24 stopinjami Celzija, predlaskim najvišja temperatura aprila +25 stopinj Celzija. Leto 1938. je imelo 13 deževnih dni s 120.9 mm dežja. Ze prvega aprila pa smo to leto imeli +26 stopinj. Zadnje deževje je sprva povzročilo, da sta Sava in Ljubljanica začeli počasi naraščati. Od nedelje sta začeli upadati. V nedeljo je Ljubljanica dosegla dopolodne najvišje stanje 1.72 m, v ponedeljek pa je upadla na 1.52 metra. Sava je bila v Tacnu 1 m visoka, v nedeljo pa je že padla na 80 cm in je 90 cm nad normalo.

— Moj sin, inženir Pavel Güstl, je bil kot rezervni podporočnik 2. aprila vpoklican v Banjaluko. Ker ves čas nisem prejel nikakega obvestila, prosim, da mi sporoči o njem, komur bi bilo kaj znano. Primarij v pok. dr. Fr. Güstl, Ljubljana, Bleiweisova 9, pritičje.

MALI OGLAS

V SLOVENCU — SIGUREN USPEH

— Prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o rezerv. pionirskem poročniku Lojzetu Pirkoviču, roj. in pristojnem v Ljubljano. Njegovo zadnje sporočilo je bilo 3. aprila iz Bihača. Sporočila prosimo na naslov njegove žene Julijane Pirkovič, št. Vid nad Ljubljano — Občinski dom. Stroške hvalažno povrnem.

Kdor kaj ve o redovni Šikonja Ivanu, 53. peš. p. III. bataljon 9. četa, ki se je udeležil boja pri Koprivnici, je naprosen, da sporoči proti vrnitvi stroškov na naslov: Jug Feliks, Preloka, p. Vinica pri Crnomlju.

— Pogreša se fin. nadsvetnik Stanko Brinšek, peš. poročnik, ki je odšel v Obrenovac-Zabrežje. Prosim poročila na naslov: Roza Randl, Ljubljana, Rožna ulica 41.

— Kdor bi kaj vedel, kje se zdaj mudi ravnatelj »Putnika« v Belgradu, g. Vladimir Perše, ki je bil rezervni kapetan I. razr. v štabu varbarske divizije, oblasti v Bitolju, naj sporoči njegovi materi Alojziji Perše v Brodu 33, p. št. Vid nad Ljubljano.

— Inž. Nace Česenj, rez. vazd. podporočnik, se do danes še ni vrnil. Kdor ve kaj o njem, se lepo naproša, da sporoči proti povračilu stroškov na naslov: Ivanka Česenj, št. Vid nad Ljubljano.

II XXII. Annale dei Fasci di Combattimento celebrato a Roma. La rassegna delle organizzazioni giovanili in Via dei Trionfi. — Proslava 22letnice fašističnih organizacij na Via dei Trionfi v Rimu.

Ljubljana

1 Benediktijeva veseloigra »Trideset sekund ljubezni« je delo, ki osvaja gledalca s humorom in dejanjem; ožigosa zlagano rodbino moralo in razkrije v zabavnem poteku dejanja, kako skopni ob denarnem vprašanju. Režiser: prof. Sest. V torek bo predstava za red A.

1 Učinkovito dejanje v Verdijevi operi »Ples v maskah« pokaže zaroto, ki hoče upropastiti grofa Ricarda. Zvestoba njegovega tajnika Renata, čigar ženo Amelia skuša Ricard pridobiti, se prevrže v ljubosumje in pripravi Ricardu pogin. Verdijeva glasba podčrtava z vsemi muzikalnimi sredstvi dramatično dejanje, ki nudi pevcom zanimive naloge. Predstava bo v torek za red Torek.

1 Tečaj italijanske in Save. Prav hladno in deževno vreme traja že od petka naprej. Letošnji april je izredno deževen napram aprilom prejš.

1 Vse mojstre, ki njih učenci morajo obiskovati strokovne nadaljevalne šole, opozarja mestni šolski odbor strokovnih nadaljevalnih šol, da morajo svoje učence redno pošiljati v šole k pouku. Zaradi neopravičenih daljših izostankov učenci ne bodo mogli biti izpraznjeni in bi zato ob koncu šolskega leta ne mogli dobiti pribevala ter bi izgubili šolsko leto.

1 Glasbena šola »Sloga« ima zopet redni pouk, kakor pred velikonočnim odmorom. Gojenci naj se glase pri svojih učiteljih.

1 Maksimalne cene zelenjave na ljubljanskem Hivskem trgu je mestni tržni urad v ponedeljek določil sporazumno na posebnem sestanku zastop-

nic prodajalk in zastopnic gospodinj. Soglasno določene cene bodo veljale samo za ta teden, pri čemer ponedeljek bo pa v mestnem tržnem uradu spet tak sestanek za določitev cen zelenjavi in raznim drugim živim. Ta teden se torej zelenjava v Ljubljani nikakor ne sme prodajati dražje nego po v ponedeljek uradno določenih maksimalnih cenah. Za ta teden veljajo naslednje cene: regrat popolnoma očiščen in najboljše vrste 8 din za kilogram, regrat očiščen II. vrste 6 din; mladi motovilec, očiščen, po kvaliteti 12 do 16 din; vrtni zeleni radič otrebljen 18 din, radič radič 6 din, navadni zeleni radič 10 din, seveda tudi otrebljen, kar velja za vso zelenjavo; listi velikolistne špinade 12 din, špinada s stebelci 10 din; drobna berivka prvovrstna 20 din. Vse cene so najvišje in veljajo za kilogram, cena druge zelenjave pa mora biti primerna cenam navedene zelenjave. Vsa zelenjava mora biti popolnoma očiščena in otrebljena ter ne sme biti namočena ali njena teža drugače povišana. Biti pa mora oprana in sveža, torej že gotova za pripravo, da je ni treba več trebiti niti izbirati. Za razne vrste fižola je bila določena cena od 7.50 do 10 din za kilogram, za krompir po kvaliteti od 1.75 do 2.50 din, za ajdovo moko po kvaliteti od 9 do 13 din. Prodaja zelenjave in karkršnih koli drugih živi na metice je strogo prepovedana. Mestni tržni urad opozarja prodajalce na uredbo z dne 15. aprila, da bodo vsi, ki zahtevajo za blago višjo ceno, po tej uredbi kaznovani z zaporom najmanj 15 dni in povrh še z denarno globoko od 5 do 100 tisoč din, v veliki prodaji pa s stroгим zaporom najmanj 3 mesecev in denarno globo od 50.000 do 1.000.000 din. Takim prodajalcem bodo vzete tudi koncesije in poslani bodo na prisilno delo. Mestni tržni urad vabi kupec, zlasti pa gospodinj, naj vsak prekr-

šek takoj naznanijo mestnemu tržnemu uradu v Mahrovi hiši.

1 Avtomobil Ford-Eitel mot. št. C 82.9995 je pošten vozač prijavil mestnemu vojaškemu uradu ter ga lastnik dobi za reverz.

Kmetom in vsem, ki imajo

zemljo:

Obdelajte vsako ped zemlje!

1 Živilski trg je bil v ponedeljek zaradi dežja le slabo zaseden, pa tudi slabo obiskan. Največ zanimanja je bilo za prodajalne mestne občine. Pred njimi je stalo vse dopolodne več dolgih kač kupev. Samo 8 prodajalcev je opravilo od 6 zjutraj pa do 1 popoldne ogromno delo. Nestrpni kupci, ki so se gnetli pred prodajalnami, niti najmanj niso pomislili, kako težko delo opravljajo prodajalci, ki za svoje delo ne zaslužijo le največjega priznanja, ampak prav gotovo tudi nagrado. V prodajalnah, kjer so v ponedeljek prodajali mast, so prodali vsega skupaj 111 zabojev masti. V enem samem dnevu so torej prodali 2775 kg masti. Tudi krompirja so prodali nad 900 kg, kaše, ješprenja in fižola pa okrog 800 kg. Zanimanje za jajca je ostalo še naprej živo. To je razumljivo, saj so res poceni. Jaja so prodali 26 zabojev ali skoraj 19.000.

Gledališče

Drama: Torek, zaprto. — Sreda, 20. aprila: »Protekeja«, Red Sreda.

Opera: Začetek ob 17. Torek, 29. aprila: »Ples v maskah«, Red Torek. — Sreda, 30. aprila: »Tri stare škatle«, Red B.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjitič trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Iz Gor'ce

Nekaj iz zgodovine goriške nadškofije. Koncem marca so v Gorici s proglasitvijo nove škofijske postave slovesno zaključili škofijsko sinodo. Ob tej priliki podajamo v naslednjem par zgodovinskih drobcev iz burne zgodovine goriške nadškofije. Po trudopolnih diplomatskih pripravah je papež Benedikt XIV. leta 1751 ustanovil goriško nadškofijo, Cesar Jožef II., ki je drzno in oblastno posegel v cerkevno življenje svojega cesarstva, se je lotil tudi še mlade goriške nadškofije. Živo versko življenje, ki se je z ustanovitvijo nadškofije začelo razvijati v naši in sosednih deželah, svobodnomislennemu cesarju ni bilo po godu in je hotel novo, njegovim nameram nasprotujočo ustanovo zrušiti. Pritiskati je začel na tedanjega goriškega nadškofa grofa Rudolfa Edlinga in na papeža Pija VI. Pobožnega nadškofa je končno uklonil, da se je odpovedal, sv. oče pa odpovedi ni hotel vzeti na znanje, Cesar Jožef II. pa ni odnehal. Tudi papeževa pot na Dunaj nadškofije ni mogla rešiti, slednjič je 8. marca 1788. le izšla papeževa bula, s katero je bila goriška nadškofija ukinjena. Nadškofijski sedež je bil prenesen v Ljubljano, škofijski pa v Gradiško, kjer ni bilo ne stolnice ne škofijskega dvorca. Šele po smrti Jožefa II. leta 1792 je Gorica spet dobila svojega škofa. V Gorico se je preselil bivši tržaški msgr. Inzaghi, toda le kot škof. Šele leta 1890 se je v Gorico vrnila nadškofijska stolica in smo dobili spet nadškofa.

Smrt uglednega Kraševca. V Mavhinjah na Krasu je umrl posestnik g. Venceelj Legiša, star nad šestdeset let. Rajni je bil dober krščanski mož in skrben oče, ki je lepo vzgojil svojo številno družino. Bil je dolga leta tudi cerkveni ključar. Naj mu sveti večna luč!

Mož na ženinem pogrebu, žena doma

Nekega švicarskega cestnega nadzornika je zapustila žena. Petnajst dni po tem dogodku so našli na obrežju bližnje reke mrtvo žensko truplo. Pri preiskavi so dognali, da je to žena cestnega nadzornika. Tudi njega so poklicali in mož je v utopljeni res spoznal svojo pobeglo ženo.

Utopljenko so položili na mrtvaški oder in ji priredili pogreb. Pogrebne stroške je povrnili cestni nadzornik. Ko se je žalostni vdovec po končanih pogrebnih opravilih vrnil na svoj dom, je bil ves iz sebe, ko je doma zagledal svojo ženo živo in zdravo. Sedaj pa ne ve, katero žensko je dal pokopati in kdo naj mu povrne pogrebne stroške. Meneč, da je bila utopljena njegova žena, je naročil tudi drag nagrobni spomenik, ki ga je prav tako moral plačati.

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi »Bayer«-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

Glas. rep. sog. 8. št. 7357 od 22. marca 1940.

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod S. Br. 1218 od 13. XII. 1938.

Koliko pojè zoološki vrt

Vsa večja evropska in ameriška mesta imajo zoološke vrte, kjer gojijo razne tropske in domače živali, ki jih radovedni meščani dan za dnem ogledujejo. Vzdrževanje takih vrtov pa je zelo drago. Gojenci velikih živalskih vrtov potrebujejo vsak dan velikanske množine hrane. Tako so na primer pred sedanjo vojno živali v londonskem živalskem vrtu snedle letno 270 ton mesa, 145 ton senna, 140 ton detelje, 3 tone kikirikija, 200.000 banan, več metrskih stotov suhih muh ter velike količine svežega in kondenziranega mleka. Uprave zooloških vrtov vneto zasledujejo preiskovanje vitaminov in dobljena izkustva glede prehrane prenašajo na svoje živali. Pravijo, da so tako že obetno zmanjšali velike količine hrane brez vitaminov z manjšimi, toda redilnejšimi količinami vitaminske hrane, poleg tega pa se tako tudi zboljšuje zdravstveno stanje živali. Na nov način hranjene živali tudi dalje žive.

Jedilni list gorile

Vsi živalski vrtovi na svetu imajo največ težav s prehranjevanjem goril. Gorila je neznansko občutljiva. Če jo hranijo nepravilno ali z neodgovarjajočo hrano, kmalu pogine. Znano je, da so vsi gojitelji živali po zooloških vrtovih posebno ponosni na stare gorile. To je znak njihove spretnosti in izkušenosti. Vsak živalski vrt ima poseben jedilnik za svoje gorile. Neka gorila je dobivala dnevno tole hrano in je dosegla lepo starost: 1 kg grozdja, 1 kg jabolka, 6 banan, 3 pomaranče, rabarbaro, paradiznik, zeleno salato, čebulo, pol štruce kruha, porcije sirovega masla, 1—2 jajci, četrt litra mleka, očistene tuberkuloznih bacilov, malo juhe in ne premočnega čaja. Meso dajejo gorilam navadno samo nekajkrat na teden, največ pa po trikrat. Njihova redna mesna hrana je kuhano pišče. Poleg tega dobijo gorile razne preparate vitaminov.

Želodec kolibrov in drugi žolodci

Lepi majhni pisani kolibri se v Evropi ne morejo prav razširiti. Toži se jim zlasti po lepih tropskih rastlinah in njihovem bujnem cvetju, v katerem živi razni mrčes, s katerim se ti ptički hranijo. Negovalci kolibrov morajo zato hočeš nočeš negovati tisti mrčes, ker bi jim sicer lepe živalice, ki bi jih radi ohranili v svojih vrtovih, od gladi poginile. Druga hrana za kolibre je posebni nektar, neke vrste sladica iz medu, kondenziranega mleka in iz ekstrakta masti. Kolibrom dajejo ta nektar v posebnih steklenicah, ki imajo na strani majhno, zelo tanko cev, iz katerih lahko ptički po mili volji sesajo opojno sladico. Ta nektar in priljubljeni mrčes, ki so ga zaredili na drevju in cvetju, je edina hrana tujdomit kolibrov.

Levi, tigr, leopardi in druge divje mačke, ki so prej zelo pogosto boleale za rahlitismo, so sedaj odličnega zdravlja. Te zveri zauživajo sedaj samo konjsko meso, ki mu poleg vitamina D dodajo še nekatere umetne preparate. Krvoločne živali, ki se v puščavah žive, samo od krvi, morajo tudi v živalskih vrtovih dobivati tako hrano.

Posebnosti živalske barve

V živalskem vrtu imamo priložnost opazovati telesni ustroj živali, ki odgovarja določeni hrani, s katero živali krmijo in način, kako jih krmijo, pa tudi razne barve, v katere je narava odela živali. Tako vidimo, da ima lisica, ujeta v vroči Sahari, barvo puščavskega peska; prav take barve je tudi lev. Tiger in jaguar imata lisasto barvo, ki ju ščiti v pragozdovih. Kakor svetle in temne lise pragozdov so tudi lise ceber in žirafa. Toda kako naj razločimo pisano barvo črno-rumenege severoameriškega jazbeca in nekaterih drugih živali? Podoba je, kakor da pri teh živalih narava sama opozarja okolico na sumljive živali, ki nosijo strup, smrtno in druge nevarne lastnosti.

Pri pticah — pravijo — je zato toliko najrazličnejših pisanjih in pestrih barv, da bi lahko kratkovidni ptiči že oddaleč spoznali sorodnike, ptiče svoje vrste in jih ločili od drugih.

Ni še točno pojasnjeno, zakaj je pri nekaterih živalskih vrstah samec močnejše pobarvan, kakor samica. In tudi tu je več izjem. Tako se na primer samice kresnic, ki zažive ponoči, svetijo v travi, da bi privabile samce, ker same sploh nimajo kril. Veliko vlogo igra pri živalskih barvah tudi občutljivost živalskega očesa na barve. Z izjemo ople, ki so že močno pisane takoj, ko se zležejo, najdemo pri vseh sesalcih redko sočne, jasne in svetle barve, kakor so zelena, rdeča, modra, popolnoma rumena, ker so sesalci večinoma slepi za barve in se po tem razlikujejo od ptic, ki hitro in točno razlikujejo med barvami.

Zanimivo je opazovati, kako najrazličnejše živali v zoološkem vrtu pridejo na svet. Najnavadnejši način razmnoževanja je pri sesalcih. S tem se nam ni treba pečati, ker ga vsi dobro poznamo. Druge živali se množijo zopet v serijah, v tisočih in milijonih, tako da pojem mladosti ne spada v njihovo življenje. Tak je primer pri amfibijah in ribah. Tako lahko vidimo v vsakem živalskem vrtu n. pr. opleo, kako nežno skrbi za svojega edinega mladiča. V istem času je eksotična japonska ribica, ki se nahaja v bližnjem akvariju, zlegla stotine tisočev jajčec, malo naprej pa žive polži, ki se sploh ne delijo po spolu in so pravi hermafroditi. Kakor bi se motil oni, ki bi mislil, da samo ptice ležejo jajca, tako bi se motil tudi oni, ki bi mislil, da ptice edine sede na jajcih ter z lastno toploto pospešujejo pot na svet svojemu potomstvu. V živalskem vrtu lahko vidite tudi kačo, ležečo na jajcih, ki jih je sama znesla.

Tudi velikost mladih novih živalic je kaj različna. Nekatere pridejo na svet že zelo razvite, druge pa krmiljave in leta in leta morajo preteči, da se docela razvijejo. Kengurujevi mladiči so n. pr. veliki kakor človeški palec, drugi mladiči mnogih manjših živali pa so mnogo večji.

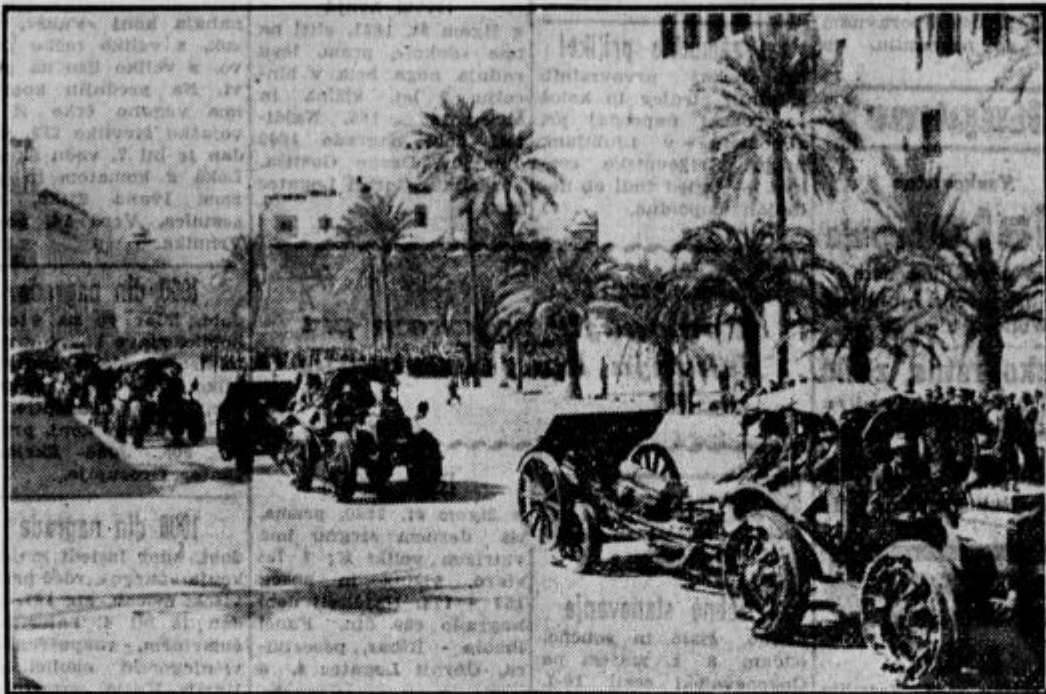
Odkod vse te živali?

Odkod te neštete velike in male živali, ki jih vidimo v živalskem vrtu? Zakaj n. pr. živijo kenguruji v Avstraliji in ne kje drugod? Trditve, da kenguruji ne bi mogli živeti v Afriki ali Južni Ameriki, ne drži, ker za kongurajo ni potrebno drugo, kakor s travo porasle stepe in določena zemljepisna širina. Ostale okoliščine niso važne. Današnja živalska bivališča so določena bolj zgodovinsko in biološko. Končna oblika zemlje, razne geološke spremembe, prekinitev zvez med starimi celinami, vse to je vplivalo na naselitev teh ali onih živalskih vrst. Izkopanine na raznih krajih sveta dokazujejo, da so tam živele živali, katerih

danes več ni, ali pa žive le še kje daleč v drugih krajih in po drugih celinah. Če kopljemo po starih zemeljskih plasteh, bomo našli tudi razne druge zanimivosti. Tako bomo na primer ugotovili, da so njega dni samice sesalcev legle jajca in da so nekoč živele na zemlji velikanski kuščarji itd.

Obiskovalec Nove Zelandije se bo zopet čudil, kako je mogoče, da živi tam mnogo ptic, ki ne

leta. Kako na primer kivi. Vprašal se bo, kako so prišli tja predniki teh ptic, ko pa niso mogli leteti. Strokovnjak mu bo odgovoril, da so njihovi daljnji predniki še letali, potomci pa so pozneje izgubili sposobnost letanja, ker jim ni bilo treba bežati v sinje višave pred sovražnikom, kakor drugod, ker v Novi Zelandiji ni lisic in drugih nevarnih živali. Peroti teh ptic se okrnele, ker jih niso rabili. Začudila nas bo morda tudi dokazana zgodovinska resnica, da so v prvi zgodovinski dobi živele levi v jugovzhodni Evropi, povodni konj pa je živel celo v Angliji.

Una colonna di artiglieria italiana attraversa le vie di Tripoli, diretta verso il fronte della Sirtica. Italianjska topniška kolona se po tripolitanskih ulicah pomika proti bojišču v Cirenajki.

Rdeči križ ima ogromno dela

Poizvedovalnica Rdečega križa, ki je že del časa poslovala na liceju, kamor so svojci hodili prijavljati pogrešane se je s ponedeljkom preselila v Delavsko zbornico v drugo nadstropje. Vhod v poizvedovalnico je skozi ista vrata, kakor za knjižnico Delavske zbornice. Poizvedovalnica posluje vsak dan od 10 do 12 dopoldne in od 15 do 18 popoldne.

Se sedaj prihajajo svojci v velikem številu in prijavljajo Rdečemu križu tiste, ki se še niso vrnili domov. Tudi pisмено sprejema Rdeči križ vsak dan precejšnje število prijav o pogrešanih. Prijavljanje kakor tudi reševanje pošle daje mnogo dela, tako da je zaposlena samo z evidenco pogrešancev precej velika pisarna. Prav razveseljivo za vse sodelavce, ki jih ima Rdeči križ, pa je dejstvo, da se v lepem številu prijavljajo tudi taki, ki so bili pogrešani. Večina jih sicer ne pride osebno, pač pa sporoči svojci, da se je pogrešane vrnil, nakar dotičnega v pisarni Rdečega križa izbrisiše iz seznama pogrešanih. Doslej je Rdeči križ sprejel vsega skupaj okrog 8000 osebnih in pisemnih prijav o pogrešanih. Okrog 1000 pogrešancev pa se je že javilo, tako da ima pisarna Rdečega križa sedaj približno 7000 imen pogrešanih. Zanimivo je seveda tudi dejstvo, da so mnoge pogrešance prijavi li ne samo najbližji sorodniki, ampak tudi drugi daljni sorodniki oziroma prijatelji. Tako so nekatere pogrešance prijavi li Rdečemu križu ne samo po dvakrat ali trikrat, ampak celo večkrat.

Prav gotovo je še mnogo takih, ki so bili javljeni kot pogrešani, pa so se že vrnili. Njihova sveta dolžnost je, da se, če je le mogoče, osebno javijo v pisarni Rdečega križa. To ni potrebno samo zato, da bodo olajšali delo Rdečemu križu, ampak zlasti še zaradi tega, ker tam lahko povedo, kje vse so potovali in kdo so bili njihovi tovariši.

Za pisarno Rdečega križa je važno, da zve od tistih, ki so se vrnili, pri katerih edinicah so bili in s kom so bili skupaj. Saj je prav verjetno, da so tisti, ki so se vrnili, bili med prvimi in so njihovi tovariši morda ostali še daleč od domovine. Ti tovariši so morda že javljeni Rdečemu križu kot pogrešanci. Po posredovanju teh, ki so se vrnili, bo za marsikatero mogoče ugotoviti, kje ga je treba iskati in kako. Naj smatrajo vsi, ki so se srečno vrnili za svojo prvo tovariško dolžnost, da obveste Rdeči križ o vseh, s katerimi so bili skupaj in kje so se ločili. Svojci namreč ne vedo, kam so pogrešanci potovali s svojimi edinicami, tisti, ki so se vrnili pa bodo to lahko povedali in s tem pokazali pravo smer poizvedovanju. Tisti, ki se bodo javili Rdečemu križu pisмено, naj ne pozabijo navesti imena svojih edinic in smeri, v katero so potovali.

Prav posebno pa prosi Rdeči križ vse tiste, ki so se vrnili v zadnjem času domov, pa morda niso bili prijavljeni kot pogrešanci, da kljub temu pridejo v pisarno Rdečega križa in povedo, če so bili morda z njim v njihovi edinci še drugi Slovenci. Na ta način bo mogoče za marsikoga točno ugotoviti, kje so ga zadnjikrat videli, kje ga je treba iskati. Iz takih poročil bo lahko Rdeči križ sklepal o usodi cele edince in mnogim staršem bo odleglo, ko bodo po ljubeznivosti in vestnosti enega izmed tovarišev zvedeli, da se njihovim dragim ni zgodilo nič hudega. Takim dobrim tovarišem, ki so razumeli skrb lastnih sorcev pa tudi drugih, se ima Rdeči križ zahvaliti že za več zelo pomembnih obvestil, ki bodo gotovo marsikoga potolažile. Tako na primer je Rdeči križ obvesten, da je osebe barutane v Kamniku vse zdravo. Osebe je namreč v Sarajevu, pa ne more dobiti prevoznih sredstev in zato čaka, da se razmere uredi. Neka-

teri od osebja pa so šli večinoma peš domov in ti so to veselo novico sporočili Rdečemu križu. Dalje so prav tako zdravi vsi gojenci takojmenovane elektromasinske šole v Sarajevu, tudi ti še ne morejo domov, a bodo prišli. Dalje sporočajo mornarji iz Boke Kotorske, da se nikomur ni zgodilo nič hudega in da samo čakajo na možnost prevoza.

Ker posluje pošta le v območju, ki so ga zasedle italijanske čete, še ni mogoče dobiti zadostnih stikov z drugimi, zlasti bolj oddaljenimi kraji. Tako na primer pripravljajo bolgarske oblasti seznam ujetnikov, ki ga bodo v kratkem poslale tudi Rdečemu križu v Ljubljani. V tem seznamu bo gotovo tudi marsikateri Slovenec. Svojci naj potrpe, saj je pot dolga, promet pa še ni urejen. Tudi med ujetniki nemške vojske bodo mnogi, ki so doma v naših krajih. Ujetnika, ki se ne more legitimirati, vojaške oblasti seveda ne morejo izpustiti. Ko bodo napravljeni seznam ujetnikov, se bodo lahko našli tudi dokumenti zanje, nakar bo še marsikdo prišel domov.

Ponavljamo še enkrat: nihče od teh, ki so se že vrnili, ne ve, kako veliko uslugo bo morda napravil staršem svojih tovarišev, če bo sporočil Rdečemu križu, kdaj in kje se je ločil od njih. Zato naj vsakdo sporoči Rdečemu križu svoj prihod, če ne more ustmeno, pa naj pisмено pošlje vse potrebne podatke o svoji edinci, njeni poti kakor tudi o svojih tovariših. Naj stori vsak za svoje tovariše to, kar bi prav gotovo vsak od njegovih tovarišev storil za njega.

Kjer poje klopotec...

Graški list »Tagespost« je objavil članek z naslovom »Kjer poje klopotec...« V tem članku, ki smo ga ponatisnili, opisuje pisec lepote Slovenskih goric in južne Stajerske, ki je sedaj prišla v Nemčijo. Članek v celoti ponatiskujemo.

Ure in ure se lahko zasanjaš v deželo in poslušaj pripovedovanje o klopotcu. Bila je daljna dežela, bila je pozabljena dežela, ki se nam je sedaj z enim udarcem ni samo približala, temveč se je vrnila v domovino: Spodnještajerska. Prej je bila daleč, čeravno si bil iz Grada za brzo vlakom v eni uri tam. Dežela, kjer drda in klopota tisoč klopotev, preudarna in bistra, vihrava in lahna. In kdor je slišal čar in melodijo klopotev, tega ne izpusti več...

Kaj je klopotec. To je loseno vetro kolo. Najprej so ga postavljali v vinograd kot »strašilo za vrabce«, nato pa je postal osobitost Spodnještajerske, ki pa jo srečaš že kmalu od Grada. Toda prava klopoteva domovina je dežela štajerskega vinogradnika, Spodnještajerska. Tisoče klopotev! Na vsakem hribčku, v vsakem vinogradu, pred vsako hišo stoji. In nihče ne bo pozabil godbe zvenečega lesa, ki tako nenavadno reže v kri. Najprej začne majhen klopotec tam nekje daleč peti z jasnim glaskom, potem pa, ko se veter prebudi, začne še drugi. Grom od vetra udarja les ob les. Vsak klopotec je malo drugače narejen in nekateri mojstri naredijo take, ki imajo plemeniti zvok. Klopotec so nebeške gosli Spodnještajerske.

Bila je vedno nekoliko pozabljena dežela, pozabljena od popotnikov. Po gričevju še ni avtomobilskih cest. Če hočeš to deželo resnično doživeti, jo moraš peš prehoditi. Tam so viničarji — in gosposke hiše in kmetje, ki so do popotnika srčno gostoljubni. Prvo, kar kmetijski gostitelj nudi, je čaša vina. To je slastno vino, rastoče po vzpetinah sanjavega spodnještajerskega gričevja, podobnega zelenemu valovju.

Klopotci pripovedujejo. Zlasti kadar piha jug. To je topel veter, ki že diši po morju in jugu. Potem brne klopotci posebno glasno, pripovedujejo stare pripovedke o težki krvi obmejnih Stajercov, ki so tukaj v bojih in veri ohranili svoje nemstvo in drugo skozi nešteto rodov. V toplih nočeh poje tudi skržat. Črček, ta vinski murn, je čudoviti komponist in njegovo cvrčanje je nežna spremljava klopotev. V teh nočeh se razlega tudi krik polha, neverjci podobnega glodalca. V deželi klopotev, v Spodnještajerski, ki se je vrnila v domovino, je tudi žlahtni kostanj — ne bodo vsi vedeli, da bomo sedaj imeli tudi lastne »marone« — in v hrastovih gozdovih najdemo tudi gobana, najžlahtnejšo gobo, ki so jo že v Lucullovih časih na rimskih pojedinah cenili.

To je dežela lepe, sanjave lepote, hribovitih poljan, kjer poje klopotec, ki sedaj pripoveduje o končnem povratku te vedno nemške dežele...

Brivec krojaču: »Vašo brado bi bilo treba zopet malo prikrajšati.«

Krojač brivcu: »Vaše hlače bi že davno morale biti zopet zlikane, pa vam tega ne pripovedujem vsak dan, kakor vi meni.«

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

140.

141.

Velikaši so slavili Epafrodita, zmagovalca pri konjskih tekmah, narod pa je veličal Iztoka, saj je dokazal, da mu v streljanju na lok ni nikdo kos.

142.

143.

140.

Iztok je sedel k Radovanu in mu gladil razpaljeno čelo.

Radovan: »Slovenci so povedali, da je Tunjuš požgal Hilbudijev most čez Donavo in se napotil k Antom. Pojdi z menoj, Iztok!«

141.

Iztok: »Jaz ostanim, očka, in ko se naučim vojske...«

Radovan: Prav... Ostan! Jaz pa grem in sporočim Svarunu, kako ga ljubi sin...«

Jezzen se je obrnil Radovan.

142.

Samo zlato in srebro... Od zadaj veliki vladarski orel. Pod njim na škrlatnem prestolu Justininijan, ob njegovi strani Teodora.

143.

Iztok in Epafrodita sta pokleknila od daleč, drsala se po kolnih proti carju in pred njim legla na obraz.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda i dia; izpolnjenjaki oglasit 3 dia. Debelo tiskane naslove besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 dia. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računajo enokotlonska, 1 mm visoka poltina vrstica po 3 dia. - Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Jstejo:

Visokošolec

komercijalist, ki bi mu prilike preprečile, da bi dokončal ekonomsko-komercijalni študij, prost kakršno koli zaposlitev. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 5803. a

Službe

Dobe:

Natakarico

pridno in pošteno, z znanjem nemščine in kavljem, tako sprejemem. Naslov v upravl. »Slovenca« pod št. 5758. b

Hlapca

h konjem, poštenega in srednje starosti, sprejemem. — Polzve se pri I. Oražem, Moste - Ljubljana. b

2' dobra čevljarska pom. sprejemem takoj. M. Trebor, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. b

Vajenci

Vajenca za čevlj. obrt sprejemem. — M. Trebor, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6. v

Razno

Podgane

In mihi uničujete z odgovarjajočimi, strokovno sestavljenimi Ing. Prezljevičimi MIKROTAN mazanim in zrnjem. Ljubljana, Wolfova ul. 3/I., tel. 34-72. i

Pouk

Strojepisni pouk

Večerni tečaj. Pričetek pouka 1. maja. Christoffov zavod, Domobranska št. 17 u

Poizvedbe

Kolo »Miele«

ev. št. 194461, tov. št. 663.816, oddano v Vižmarjih, naj najditelj vrne proti nagradi 300 din na naslov: Kristof, Ljubljana, Sv. Petra c. 60. o

Iščemo tovorni avto

znamke »MAN«, evid. št. 2-1585, 5-tonski, sive barve, z novo platneno streho. Kdor kaj ve o njem, naj javi Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. o

1000 din nagrade

dobi oni, ki izsledijo štiridesetletni avto znamke »Sevrolet«, črno pleskan št. 2-3825, ki je bil odpeljan 8. aprila v smeri preko Ponikve in javi na Okorn Milka, Kopaliska 5. — Kranj. o

Kdo ve

za moško kolo, zeleno pleskano, znamke »Algon«, evid. št. 3775, tovarniška št. 277.135, naj ga proti nagradi odda ali javi na naslov: Saksida, Ljubljana, — Dvoržakova 3/II. o

Naprosi se

kdor kaj ve o usodi Maksa Slovinka, vpoklicanega v Zagreb, protiviljonska mitralješka četa, da to javi materi Franji Slovnik, Ljubljana, Celovška c. 74. o

Informacije

o pogrešanem rezervnem peš. podporučniku Vladislavu Pengovu, Sarajevu, Koševu, Betanija, 5. četa, prosi Pengov, — Kolodvorska ul. 20. o

Prosim,

kdo bi mi sporočil, kje se nahaja Burger Avgust, ki je bil poklican v Zagreb, I. reflektorska četa Vukomec. — Pisal je 4. aprila 1941 iz Zagreba, kjer sta bila podpisana Franc Kraus in M. Kmetič. Vaakemu, ki mi pisal, mu z nagrado povrnem stroške. Burger Ivan, V. Polica št. 49, Višnja Gora. u

Kdor kaj ve

o usodi Mirka Vodé, redova, ki je služil kaderski rok v Vrhu pri 4. konjaskem puku v 4. eskadronu, naj blagovoli, lepo prosim, sporočiti materi Vodé Franciški, Skaručna nad Ljubljano.

Objave

Prostovoljna dražba

kmečke hiše z vrtom in manjše hišice ob državni cesti v Stefanu pri Trebnjem se vrši na licu mesta dne 29. aprila 1941 ob 14. Pojasnila v notarski pisarni v Trebnjem. Stroške poravnava takoj po naznanilu. p

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Vsakovrstno zlato briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah A. Božič, Ljubljana Franciškaška ulica 8

Prodamo

Čebulčku

smo snižali ceno. Zasadiš z njim vsak prazen prostor, ker je verjetno, da bo po čebuli veliko povpraševanje. — Sever & Komp., Ljubljana. j

Moško kolo

še popolnoma novo, zaradi odpotovanja takoj zelo poceni prodam. — Kovačič, Cigaletova 11.

Semena

domače črne detelje, banaške lucerne, grahore in trave

nudi v najboljši kakovosti trdka Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 32 (Javna skladišča).

Fige

za žganje, po najnižji ceni oddaja trdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 26-07.

Cepilna smola

1/2 kg 8 din, 1/4 kg 15 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/I., tel. 34-73.

Buffet

dobro vpeljan prodam. Prednost imajo plač. natakarice s svojo koncesijo. Vse ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sreča 5781«. i

Ne zamudite prilike!

Se nekaj prvovrstnih šivalnih strojev in koles je poceni naprodaj pri »Prometu« v Ljubljani, naspr. Križevniške cerkve. — Ogled tudi ob nedeljah dopoldne. i

Slovenci!

Pomagaite rojakom pri iskanju konj in raznih vozil!

Stanovanja

Oddaje:

Trisobno stanovanje

ulčno, čisto in sončno, oddam s 1. majem na Gosposvetski cesti 10-I. Informacije pri hišnici.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico oddam. — Tyrševa 93. e

Pohištvo

Več oprav

spalnih in jedilnih prodam zaradi pomanjkanja prostora. — Škrbine & Komp., Vižmarje. s

Posestva

REALITETA

posestva posredovalnica v Ljubljani je samo v PREŠERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte telefon 44-20

Parcele

prodam: v Šiški, pri Sv. Petru, plačljivo tudi s knjižico Mošnje hranilnice, v St. Vidu, na Kodeljevem, v neposredni bližini Javnih skladišč, v Mednem itd.

Kupim in prodam

hiše: visokoprtilne, enonadstropne in večnadstropne, ter posestva.

Prevzamem

upraviteljstvo hiš in posestev. Nudim zanesljivo jamstvo. Zaje Andrej, posredovalnica nepremičnin, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 18, telefon zadržano 85-64, stanovanje: telefon St. Vid 768.

Poizvedbe

za živali

Iščem konja

ki je temnorjav, na čelu majhna bela lisa, sliši na ime »Ričo«, žig št. 17, označka K. — Sporoči se naj proti nagradi I. Cerne, št. Vid nad Ljubljano, Vižmarje 66. (e)

500 din nagrade

dam onemu, ki izsledijo kobilu, ki se nahaja v okolici Mirne pri Trebnjem. Kobilu nosi vzgano št. 131, je rujave barve s črnim košatim repom in črno grivo, širokim hrbtom in prst, prav majhno glavo in majhnim kopitom in je nekoliko starna. — Jos. Senica, Domžale.

Iščem kobilu žig. 334

svetlo »Pramo«, srednje veliko, 153-174, na čelu ima zvezdo, proti koncu gobca malo liso. Oddana je bila v 3. bateriji na Ježici, razpuščena pa v Ribnici. Komur je kaj znano, naj mi javi proti dobri nagradi. Jože Modic, Izanska c. 276, p. Ljubljana.

Iščem malo belo kobilu št. 1 in črtano 111 na levem kopitu. Zirovnik, Verd št. 12, Vrhnika.

Iščem kobilu

»Pramo«, ki ima na glavi belo liso, levo nogo belo do kolena, žig na levi nogi št. 65 in rjavoga »Fuksa«, ki ima na glavi tudi belo liso, prednje desno nogo ima upognjeno v kolenu, nizke postave in žig št. 65. Kdor mi jih prižene ali polzve, kje so, dobi nagrado 700 din od vsake kobile. — Ribnikar Anton, Gorice, p. Golnik.

Iščem konja

z žigom št. 1831, sliši na ime »Sokol«, pram, leva zadnja noga bela v bincelu, 9 let, višina in obseg 165 - 185. Najditelj dobi nagrado 1000 dinarjev. Drago Gostisa, posestnik, Gornji Logatec št. 49. e

Iščem kobilu

z žigom št. 2980, prama, na desnem stegnu ima vstrižen veliki S; 8 let staro, višina in obseg 157 - 174. Najditelj dobi nagrado 600 din. Fandi Smole - Rihar, posestnik, Gornji Logatec 4. e

Iščem kobilu »Fuksa«

15 let starega, velikost 154 - 176, ima široko dolgo liso na glavi, noter upognjeno majhno glavo, prednja leva, zadnja desna noga sta beli; oddana je bila jurišni četi na Vrhniko, razpuščena pa na Dolenjskem. Dam visoko nagrado. — Ivan Škeri, Savije 13, p. Ježica. e

Kobilu

staro 14 let, rjavo, na čelu z liso, hoja težka, nogi postržene in ima na kopitu št. 124, iščem. Sporočiti na naslov: Janez Grum, Zg. Hrušica št. 36 pri Ljubljani. e

Kobila št. 24

črna, doma nekje iz Bleda, oddana I. planin. puku, kasarna I., se dobi pri: Sluga, Zalog 66. D. M. v Polju. e

Kobila »Pramo«

z žigom št. 69 na kopitu, oddana v Škofljici bolničarski četi, se išče. Nagrada! Strzelba, Grbin pri Litiji. e

Iščem kobilu »Pramo«

staro 5 let, z malo zvezdico na glavi, prednje noge navzven. Sporočiti proti nagradi Kovaču Jožetu, Mala Ligojna 17, p. Vrhnika. e

Iščem kobilu

5 leta staro, kostanjene barve, z malo liso na glavi, 165 visoka, obseg 184, žig 1372. Sporočiti proti dobri nagradi Logonder Franc, Virlog 9, p. Škofja Loka. e

Iščem kobilu

ki sliši na ime »Cveta«, prama, žig 431. Sporočiti proti nagradi na naslov: Alojzij Šarec, Prešerje št. 2, p. Radomlje. e

Podpisana Knez Štefanija, Maribor, Aleksandrova cesta št. 36, izrekam tem potom javno prisrčno

zahvalo banki »Slaviji« jugosl. zavarov. banki v Ljubljani

za njeno kulantno in hitro izplačilo življenjske police po mojem pokojnem možu Alojzu Knezu, ter imenovani domači zavod vsakomur toplo priporočam.

V Mariboru, dne 5. aprila 1941. Knez Štefanija.

500 din nagrade

dobi, kdor sporoči, kje se nahaja konj »Fuksa«, visok, z veliko težko glavico, z veliko liso na glavi. Na prednjih kopitih ima vzgano črko Z in vojaško številko 283. Oddan je bil 7. vodu Škofja Loka s komatom in vozom. Ivana Zitko, posestnica, Verd 14, pošta Vrhnika. e

1000 din nagrade

dobi, kdor ve za 4 letno kobilu, rjave barve z malo liso na glavi, ima številko 385. Janez Sparovec, Blato, Grosuplje. — In 4 leta star konj, pram, št. 605, Jože Škrjanc, Blato, Grosuplje. e

1000 din nagrade

dobi, kdor izsledijo mojega konja »Šargo«, rdeč pram, visok, močan, žig 167. Oddan je bil 4. bateriji v Šmartnem, razpuščen v višnjegorski okolici. — Marija Kržič, posestnica, Gornja Brezovica, pošta Prešerje pri Ljubljani. e

Lepo nagrado

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahajata konja z vzgore v vozom. Konj pram 156/169, žig 1803, kobilu prama 155/166, žig 1804. Beve Franc, Hrašenice 7, p. Polhov Gradec. e

500 din

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja konj in voz, žig 206, oddana 7. vodu pri sv. Duhu. Konj 173/187, šimelj, zadnja leva noga debela. Voz teak, v dobrem stanju z zavoro spredaj. Lastnik Anton Homovec, Stara Vrhnika 52, p. Vrhnika. e

Iščem konja fuksa

z dolgo liso na glavi, nad kopitom bel, žig 3094, 3 leta star. Dam nagrado. Janez Martinčič, Gor. Jezero 6, p. Stari trg pri Rakeku. e

Iščem konja

temno rumene barve, na ime »Pubi«, z belo dolgo liso do nosu, črno grivo, po hrbtu črn pas do repa, črn rep, vse štiri noge spodaj bele, leva nekoliko višje, visok 157 do 176, star 6 let Dam lepo nagrado. Jožef Rajgler, Srednje Bitnje 16, p. Stražišče pri Kranju.

Občinski uradi

in privatniki se naprošajo, da sporočijo podpisane, kje se nahaja konj rjave barve (bram) brez posebnih znakov. Razume na ime »Misko«, širokega kriza, žigosan pod številko 1534, oddan 13. 3. 1941 16. artillerijskemu polku v Ljubljani ter je bil dalj časa pri 10. bateriji v Savljah. Občinskim uradom povrnem vse stroške, privatniki pa dobe lepo nagrado. — Janko Stele, posestnik, Kamnik, Mesto 35. e

Iščem kobilu

rdečo fukso, lahko, brez žiga, po glavi malo opraskan, razpuščena na Igu, ter 2 komata in voz. Sporočiti proti lepi nagradi na Franc Ogrin, St. Vrhnika 15, Vrhnika. e

Iščem kobilu šimlo

žig 43, 6 let stara, siva. Proti nagradi sporočiti Marko Jeraut, p. Prežganje pri Litiji. e

Lastnik belega konja

starega okoli 9 let, oddanega pod št. 74 četi pratečih orudja 3. plan. bataljona v Starem dvoru p. Škofja Loka, naj se čimprej zglasti pri meni zaradi vrnitve istega. S seboj je prinesli potrdilo edince, oziroma občine, da je on resnično posestnik imenovanega konja. Zveza z vlado Ljubljana - Grosuplje-Lasče. Naslov: Janez Speh, Kozarišče 39, p. Stari trg pri Rakeku. e

Zahvala

Najiskrenejše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremlili našega dragega očeta, gospoda

Karla Kitzerja

višjega jamomerca TPD v pokoju

na njegovi zadnji poti in mu poklonili krasnega cvetja. Posebno zahvalo smo dolžni g. primariju dr. R. Blumauerju za vso zdravniško nego, č. sestram Leonišca za požrtvovalnost in skrb, s katero so lajšale našemu dragemu očetu zadnje ure. Nadalje se zahvaljujemo g. inž. Widri, obratovodji TPD v Trbovljah za njegov trud in naklonjenost, g. inž. Štefetu za ganljive besede od odprtem grobu, gg. lovcev-prijateljem iz Trbovelj za spremstvo. Vsem in vsakomur najlepša hvala! — Sv. maša zadušnica se bo brala danes, v torek 29. t. m. ob 1/2 zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Zalujoče rodbine: Loberjeva, inž. Podbojeva in Adamičeva.

Zahvala

Za izraze prisrčnega sočutja, ki sem jih prejela ob grenki in bridki izgubi svojega ljubljeneža moža

Rudolfa Schulza

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujem. — Obenem se toplo zahvaljujem vsem darovalcem prekrasnega cvetja ter vsem številnim prijateljem blagopokojnika, ki so ga v tako lepem številu spremili k večnemu počitku. Naj vsem Bog bogato poplača!

Ljubljana, dne 28. aprila 1941.

Zalujoča soproga Antonija Schulz